

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **G. M.**, zastoupen JUDr. Jiřím Rajchlem, advokátem se sídlem Jungmannova 1010, Roudnice nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2013, č. j. OAM-87/ZA-ZA06-ZA04-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 9. 2013, č. j. 78 Az 1/2013 – 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Jiřímu Rajchlovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále „stěžovatel“) brojí kasační stížností proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2013, č. j. OAM-87/ZA-ZA06-ZA04-2013. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem

Krajský soud shrnul podklady, ze kterých vycházel žalovaný při posuzování stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu a po jejich prostudování dospěl k závěru, že tyto podklady podávají ucelenou a objektivní informaci ohledně situace v zemi původu. Žalovaný tedy zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, jak mu ukládá zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Námitky stěžovatele ohledně nedostatečného zjištění skutkového stavu

tak shledal krajský soud neopodstatněnými.

Krajský soud uvedl, že se stěžovatel v zemi původu politicky neangažoval ani neměl problémy se státními orgány. Původcem stěžovatelových problémů byly soukromé osoby, které stěžovatel označuje jako členy mafie. Stěžovatel měl možnost se v případě problémů s těmito osobami obrátit na státní orgány se žádostí o pomoc. Stěžovatel tedy nebyl v zemi původu pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Stěžovatelem tvrzené problémy se soukromými osobami a snaha o legalizaci pobytu nejsou azylovými důvody ani podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud také zdůraznil účelovost žádosti stěžovatele o azyl. Stěžovatel o mezinárodní ochranu nepožádal po svém příjezdu v roce 2006, ale až v březnu 2013 poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění. Žádost o azyl je přitom třeba podat bezprostředně poté, co k tomu má žadatel příležitost, jak zdůrazňuje i krajským soudem citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu.

Krajský soud konstatoval, že stěžovatel též nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu, neboť není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl.

Ohledně humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu pak krajský soud uvedl, že na jeho udělení není právní nárok. Jeho udělení je na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu. V daném případě měl krajský soud za to, že správní uvážení žalovaného nevybočilo z mezí stanovených zákonem a bylo v souladu s pravidly logického uvažování, přičemž premisy úsudku žalovaného byly zjištěny řádným procesním postupem. Stěžovatel netvrdil v azylovém řízení skutečnosti, které by byly hodny zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu.

Krajský soud u stěžovatele neshledal naplněnými ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Případné ataky mafie či hrozby těmito útoky nelze podle názoru krajského soudu považovat za újmu ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, neboť představují toliko individuální incidenty jednotlivce směřované vůči jednotlivci, proti nimž se stěžovatel a jeho blízcí mohou dovolat ochrany u ukrajinských policejních orgánů. Podle odstupných informací o politických poměrech na Ukrajině zjištěných žalovaným je zřejmé, na Ukrajině v současné době neprobíhá žádný mezinárodní či vnitřní ozbrojený konflikt, jímž by mohl být stěžovatel ohrožen. Soud se rovněž shodnul se žalovaným na tom, že v případě návratu stěžovatele na Ukrajinu nejsou dány skutečnosti bránící zde jeho životu s rodinou, když ochrany před případnými atakami ze strany mafie se stěžovatel může domáhat u ukrajinské policie.

Stěžovatel nesplňoval ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14b zákona o azylu, neboť nebyl rodinným příslušníkem osoby, které byla udělena doplňková ochrana.

Krajský soud rovněž zdůraznil, že stěžovatel se měl pokusit k legalizaci svého pobytu využít instituty zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Krajský soud celkově dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil, pokud stěžovatelovu žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť stěžovatel v azylovém řízení neuvedl žádnou

pokračování

skutečnost svědčící o tom, že by byl pronásledován z důvodů podle § 12 zákona o azylu nebo že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a téhož zákona.

Kasační stížnost

Kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek krajského soudu ve výroku I., kterým bylo rozhodnuto o zamítnutí žaloby. Stěžovatel uvedl, že kasační stížnost podává z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d). Stěžovatel zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel je přesvědčen, že mu měla být udělena mezinárodní ochrana podle § 12, 14 nebo 14a zákona o azylu. Stěžovatel uvedl, že jeho manželka S. M. žije v České republice od roku 1997. Stěžovatel pracoval v České republice již v roce 1995 asi půl roku ve stavebnictví, opětovně přicestoval do ČR v roce 1996 a na Ukrajinu se vrátil v prosinci 1996. V roce 1997 musela Ukrajinu opustit jeho manželka, neboť ji pronásledovala mafie. Stěžovatel zůstal na Ukrajině, kde se staral o děti. V roce 2000 stěžovatel zjišťoval, zda by se již mohla manželka vrátit a tím začaly problémy i jemu (vyhrožování, ničení domu a auta, fyzický konflikt). Stěžovatel přičítá tyto problémy mafii, pro kterou jeho manželka odmítla falšovat doklady a udělila jí ze své pravomoci pokutu. Na policii bylo stěžovateli sděleno, že musí přivést ty, kteří jej pronásledují a potom se uvidí. Stěžovatel však tyto lidi nezná. V roce 2004 stěžovatel odcestoval za manželkou do ČR. V roce 2012 žádal na ukrajinské ambasádě o vydání cestovního dokladu, nejprve mu přišla odpověď, že na Ukrajině jako osoby s manželkou neexistují. Po následných urgencích byly nalezeny doklady o jejich existenci v archivu. Následně bylo vyhrožováno jejich dceři s tím, že pokud se stěžovatel s manželkou vrátí na Ukrajinu, budou mít velké problémy. Proto se rozhodli s manželkou požádat o azyl. Stěžovatel se nemůže vrátit na Ukrajinu, neboť se podle dosavadního chování mafie obává, že bude znovu pronásledován a má obavy o své děti, aby jim v důsledku jeho návratu nebylo ubližováno.

Žalovaný se podle názoru stěžovatele dostatečně nevypořádal s možností udělení doplňkové ochrany stěžovateli podle § 14a zákona o azylu. Návratem do země původu stěžovateli hrozí pronásledování s poškozováním jeho majetku, fyzické násilí, nelidské a ponižující zacházení a zejména také pronásledování jeho dětí. Krajský soud se dostatečně nevypořádal s těmito důvody a zlehčil složitou situaci stěžovatele. Podle stěžovatele další pochybení žalovaného spočívá v tom, že se důsledně nezabýval otázkou, zda stěžovateli po návratu do země původu hrozí závažná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel se domnívá, že jej mafie dostihne v jakékoliv části Ukrajiny. Krajský soud se nedostatečně vypořádal s těmito námitkami stěžovatele odkazem na možnost stěžovatele obrátit se s žádostí o ochranu na státní orgány Ukrajiny.

Žalovaný se podle názoru stěžovatele nedostatečně vypořádal s možností udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Podle stěžovatele se jedná v jeho případě o případ hodný zvláštního zřetele.

Stěžovatel dále namítá, že napadené rozhodnutí „není v souladu se zákony“ a nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Žalovaný nevzal v úvahu veškeré skutečnosti vztahující se k případu stěžovatele a nevypořádal se ani se všemi provedenými důkazy.

Stěžovatel tvrdí, že v případě návratu na Ukrajinu mu hrozí nebezpečí vážné újmy z důvodu delšího pobytu v cizině. Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu zůstává nadále komplikovaná. Neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu bývají diskriminováni a pronásledováni.

Stěžovatel závěrem navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu napadeného kasační stížností a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Vyjádření ke kasační stížnosti

Žalovaný ve vyjádření ze dne 10. 1. 2014 navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Poukázal na to, že krajský soud neshledal nezákonnost ani vady řízení v jeho rozhodnutí a veškeré žalobní námitky stěžovatele vypořádal. Žalovaný uvedl, že stěžovatelem tvrzené obavy z blíže nespecifikovaných lidí, které stěžovatel označuje jako mafie, nelze podřadit důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rovněž zdůraznil, že stěžovatel využívá svou žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze jako nástroj k možné legalizaci dalšího pobytu v ČR. Stěžovatel se na území ČR nachází od roku 2006 bez jakéhokoli pobytového oprávnění a v srpnu 2012 obdržel rozhodnutí o správním vyhoštění. Jakkoliv není zákonem o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je třeba po překročení hranice požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o mezinárodní ochranu následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebránilo tomu závažné okolnosti. Žalovaný zdůrazňuje, že mezinárodní ochrana je zcela mimořádný institut ochrany pro cizince pociťující důvodnou obavu z hrozby nebezpečí vážné újmy v případě jejich návratu do země původu. K úpravě svého pobytu na území ČR může stěžovatel využít institutů zákona o pobytu cizinců na území ČR.

Stěžovatelova manželka S. M. rovněž po téměř desetiletém nelegálním pobytu na území ČR požádala o mezinárodní ochranu a vydané negativní rozhodnutí žalovaného bylo rovněž předmětem žaloby u krajského soudu, která byla dne 28. 11. 2013 zamítnuta.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany neuváděl žádné důvody, pro něž lze udělit mezinárodní ochranu podle § 12 a 14a zákona o azylu, zamítl žalovaný žádost stěžovatele jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. S přihlédnutím k informacím o zemi původu žalovaný řádně odůvodnil i výrok o neudělení doplňkové ochrany a humanitárního azylu. S těmito argumenty byl stěžovatel řádně seznámen a výhrady k nim nepodal. Žalovaný odmítá námitky stěžovatele, že mu nebyla státem nabídnuta pomoc. Naopak, stěžovatel všech nabízených možností plně nevyužil, jak sám uvedl v pohovoru. Žalovaný nesouhlasí se stěžovatelem v tom, že stěžovatel nepředstavuje žádné nebezpečí pro stát, když na území ČR žil nelegálně až šest let a jeho manželka dokonce deset let, a to v rozporu se zákony a veřejným pořádkem. Žádost o udělení dlouhodobého víza podal stěžovatel až 15. 11. 2013.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a zjistil, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.).

pokračování

Stěžovatel je též zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil přípustné důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

O stěžovatelově žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany má podle § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladný účinek ze zákona.

Vzhledem k tomu, že jde o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Judikatura Nejvyššího správního soudu v otázce vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního je dlouhodobě stabilizovaná, viz například usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou

V projednávané věci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele nesplňuje podmínku přesahu vlastních zájmů stěžovatele a je proto nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že není pochyb o tom, že stěžovatel uváděl jako důvody své žádosti o mezinárodní ochranu problémy se soukromými osobami na Ukrajině. Zde je třeba poukázat na ustálenou judikaturu zdejšího soudu k relevanci takového tvrzení z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Například v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60 dospěl zdejší soud k závěru, že „*Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafií) v*

domovském státě je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice a po policejní kontrole, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány domovského státu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“

Stěžovatel namítal především nedostatečné posouzení své žádosti o mezinárodní ochranu soudem i žalovaným z hlediska možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, která nahradila institut překážek vycestování. K tomu je třeba poznamenat, že k tomu, aby mohly být problémy se soukromými osobami považovány za azylově relevantní pronásledování, je nezbytné, aby byly způsobovány původci pronásledování (srov. § 2 odst. 8 zákona o azylu), kteří jsou označeni v ust. § 2 odst. 9 zákona o azylu, podle něhož se „*původcem pronásledování nebo vážné újmy rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“ U soukromých osob jako původců pronásledování tedy musí přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování, aby mohlo být takové pronásledování ze strany soukromých osob přičitatelné státu a tím azylově relevantní. Zdejší soud se opakovaně již v minulosti k této problematice vyjádřil. Např. v rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 – 68 uvedl, že skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny. V této souvislosti lze odkázat rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č.j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany. K obdobným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud např. také v usnesení ze dne 27. 3. 2013, č. j. 6 Azs 37/2012 – 27. Sám stěžovatel potvrdil, že tyto pokusy zásadně nepodnikl.

Stěžovatel namítá v kasační stížnosti, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s jeho námitkami odkazem na možnost stěžovatele obrátit se s žádostí o ochranu na státní orgány Ukrajiny. Krajský soud však v tomto smyslu argumentoval správně, neboť podmínkou pro to, aby pronásledování ze strany soukromých osob mohlo být zvažováno z hlediska azylové relevance je právě selhání vnitrostátních prostředků ochrany. V případě stěžovatele nebylo prokázáno, že by státní orgány země původu nebyly schopny nebo ochotny poskytnout stěžovateli ochranu před pronásledováním ze strany soukromých osob. Stěžovatel nepředložil žádný důkaz nebo alespoň relevantní tvrzení, že by se pokusil získat pomoc orgánů domovského státu, rozhodně ale nevyužil všechny dostupné prostředky ochrany.

K podmínkám udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu se zdejší soud v minulosti již opakovaně vyjádřil. V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, dospěl k závěru, že „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999*

pokračování

Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ Podle rozsudku zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, „azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu.“ Lze tedy dovodit, že stěžovatelem uváděné důvody (problémy s tzv. „mafii“, tedy maximálně jakýsi osobní konflikt v zemi původu, pokud vůbec něco takového existovalo) nelze chápat jako obvyklé důvody udělení humanitárního azylu. Stěžovatel zároveň v tomto kontextu v kasační stížnosti ani neuváděl žádné nedostatky správního uvážení žalovaného, pouze zmínil, že považuje svůj případ za hodný zvláštního zřetele. Ani tato námitka stěžovatele tak nezakládá přijatelnost kasační stížnosti.

Stěžovatel dále pouze obecně namítal, že napadené rozhodnutí „není v souladu se zákony“, nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci, žalovaný nevzal v úvahu veškeré skutečnosti vztahující se k případu stěžovatele a nevypořádal všechny provedené důkazy. Nejvyšší správní soud poukazuje na svou předcházející judikaturu, zejména na rozsudek ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 – 37, ze kterého se podává: „Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „necht' si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věcí, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí.“ S ohledem na to, že stěžovatel neuvedl, v čem konkrétně spatřuje obecně namítaná procesní pochybení správního orgánu, nemohl se Nejvyšší správní soud touto námitkou stěžovatele blíže zabývat.

Situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu na Ukrajinu se žalovaný zabýval na str. 4 žalobou napadeného rozhodnutí. Žalovaný vycházel z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 19. 9. 2012, č. j. 113285/2012-LPTP, podle níž nehrozí stěžovateli v zemi původu nebezpečí vážné újmy z důvodu jím podané (neúspěšné) žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel při seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí dne 27. 3. 2013 nijak informace o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu na Ukrajině nezpochybnil. V kasační stížnosti pak stěžovatel pouze obecně uvedl, že neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu bývají diskriminováni a pronásledováni, ale toto tvrzení nijak blíže nekonkretizoval ani nijak nedoložil. Ani tato kasační námitka tak neodůvodňuje přijatelnost kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud zohlednil při rozhodování o kasační stížnosti tehdy aktuální obecně známou situaci na Ukrajině. Z judikatury zdejšího soudu vyplývá, že za určitých okolností je krajský soud nebo Nejvyšší správní soud povinen přihlídnout ke skutečnostem, které vyjdou najevo v řízení, nebo které jsou známy o zemi původu obecně a z nichž vyplývá, že je nezbytné poskytnout žadateli o azyl doplňkovou ochranu podle

§ 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady non-refoulement a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení. Tento postup je odrazem povinnosti vyplývající z Ženevské úmluvy a z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. (Srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, publikované pod č. 2288/2011 Sb. NSS). V projednávané věci je třeba konkrétně vyhodnotit, zda by stěžovateli v případě návratu do vlasti nehrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, spočívající ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu [§ 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu]. Jen v takovém případě by vývoj politické a bezpečnostní situace na Ukrajině mohl být relevantní pro poskytnutí doplňkové ochrany ve smyslu citovaného ustanovení zákona o azylu a jeho zohlednění by nestála v cestě žádná překážka. Dlužno dodat, že nic takového nezjistil žalovaný ani krajský soud a existenci uvedených kvalifikovaných okolností netvrdí ani sám žalovaný.

Nejvyšší správní soud nicméně odkazuje na svůj rozsudek ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, podle něhož *„[k]rajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady non-refoulement a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Tuto otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci daného žadatele o mezinárodní ochranu. (...) Dostatečné záruky pro respektování zásady non-refoulement budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§ 10a zákona o azylu).“* Nejvyšší správní soud, pamatující na aktuální vývoj na Ukrajině, se proto zabýval otázkou, zda respektování zásady non-refoulement by bylo možné zajistit v případě stěžovatele podáním nové žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel bude mít možnost neprodleně poté, co obdrží toto usnesení, učinit u příslušného útvaru cizinecké policie nebo v přijímacím středisku (viz § 3a zákona o azylu) prohlášení o mezinárodní ochraně (pokud nevyužije postup podle zákona o pobytu cizinců na území ČR). Za této situace bude žalovaný povinen umožnit mu, v souladu s § 10 zákona o azylu, podat novou žádost o mezinárodní ochranu (novelou zákona o azylu, provedenou zákonem č. 379/2007 Sb., byla z § 10 zákona o azylu vypuštěna dvouletá lhůta, před jejímž uplynutím nebylo možné opakovaně žádat o mezinárodní ochranu) a posoudit relevantní dopad nové situace na Ukrajině. Nehrozí tedy porušení mezinárodního závazku České republiky vyplývajícího z povinnosti respektovat princip non-refoulement.

V této souvislosti je vhodné upozornit žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011 - 74, dle kterého podmínky pro zastavení řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu, je třeba zkoumat z hlediska všech forem mezinárodní ochrany, tedy i z hlediska důvodů pro poskytnutí doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. V citovaném rozsudku se uvádí, že *„i v případě, kdy azylově relevantní důvody uváděné žadateli v řízení o udělení mezinárodní ochrany byly nepřípustné, nezabývá to*

pokračování

ministerstvo povinnosti zabývat se i situací v zemi původu s ohledem na zprávy, které má k dispozici. Je tomu tak proto, že důvody pro udělení doplňkové ochrany mohou být zcela nezávislé na žadatelem uváděných důvodech opuštění země původu, a ani se o nich, na rozdíl od pracovníka ministerstva, které má k dispozici zprávy o zemi původu, nemusí dozvědět. Řízení pak lze zastavit pouze tehdy, bude-li ministerstvem shledáno, že situace v zemi původu je v době posuzování podmínek pro zastavení řízení taková, že nic nenasvědčuje tomu, že by brozilo žadateli nebezpečí vážné újmy“.

Pokud tedy v zemi původu stěžovatele vznikly nějaké významnější skutečnosti ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu, které nebyly v řízení před žalovaným zohledněny (neboť v té době ještě nenastaly) a týkají se stěžovatele, má stěžovatel dostatečné právní záruky pro to, že mohou být dodatečně posouzeny k tomu příslušným správním orgánem v novém správním řízení, pokud takové řízení vyvolá. Bude pouze na stěžovateli, zda se rozhodne podat novou žádost o mezinárodní ochranu (případně využít institutů zákona o pobytu cizinců na území ČR).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za situace, kdy Nejvyšší správní soud neshledal odklon od judikatury ze strany krajského soudu ani neshledal jeho závažné procesní pochybení, a stěžovatel sám žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti ani netvrdil, nelze než uzavřít, že kasační stížnost svou podstatou vlastní zájmy stěžovatele nepřesahuje. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

O nákladech řízení rozhodl tento soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel zastoupen JUDr. Jiřím Rajchlem, advokátem, ustanoveným usnesením krajského soudu ze dne 22. 4. 2013, č. j. 78 Az 1/2013 – 16. Ustanovený zástupce stěžovatele požadoval odměnu za podání kasační stížnosti ve výši 3.100 Kč, režijní paušál za 1 úkon (podání kasační stížnosti) 300 Kč a DPH ve výši 714 Kč. Nejvyšší správní soud ověřil, že úkon, za který ustanovený zástupce stěžovatele požadoval odměnu, odpovídá obsahu spisu. Na čl. 35 spisu krajského soudu je pak založeno osvědčení o registraci ustanoveného zástupce stěžovatele k DPH. Nejvyšší správní soud tedy přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za jeden úkon právní služby ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 a § 6 odst. 1 advokátního tarifu] a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a odměnu navýšil o DPH. Celkově tedy přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu ve výši 4.114 Kč. Tato částka bude ustanovenému zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 2. dubna 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu